

Notat

Kommenteret høringsoversigt vedrørende udkast til forslag til lov om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. og ligningsloven og om ophævelse af lov om godkendelse af visse forskningsaktiviteter

5. marts 2008

Forsknings- og Innovationsstyrelsen har i perioden 12. december 2007 til 18. januar 2008 gennemført en bred høring over udkast til forslag til lov om ændring af lov om forskningsrådgivning m.v. og ligningsloven og om ophævelse af lov om godkendelse af visse forskningsaktiviteter.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**
Bredgade 40
1260 København K
Telefon 3544 6200
Telefax 3544 6201
E-post fi@fi.dk
Netsted www.fi.dk
CVR-nr. 1991 8440

Forsknings- og Innovationsstyrelsen har modtaget i alt 49 høringssvar, herunder 39 med indholdsmæssige bemærkninger. Hertil kommer inputs fra en rundbordssamtale den 17. januar 2008 med videnskabsministeren som vært og med deltagelse af en bred kreds af ressourcepersoner foreslået af forligskredsen bag loven (V, S, DF, SF, KF, RV og EL). Emnerne for rundbordssamtalen var primært forslagene i høringssudgaven af lovforslaget om anvendelsen af anonyme bedømmere og ændringer i forbindelse med Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed.

Sagsbehandler
Line Sterregaard
Telefon 3392 9389
Telefax 3544 6201
E-post lis@fi.dk

I dette resumé redegøres for de væsentligste bemærkninger til lovforslaget. For høringssparternes specifikke bemærkninger henvises til høringssvarene. Afslutningsvis i notatet redegøres for de væsentligste ændringer, der er foretaget i lovforslaget på baggrund af høringen og efter drøftelser i forligskredsen.

Sagsnr. 07-025807
Dok nr. 500743
Side 1/1

Bemærkninger til lovforslaget

Sammenlægning af Danmarks Forskningspolitiske Råds og Koordinationsudvalgets funktioner

Danmarks Grundforskningsfond, Danmarks Tekniske Universitet, Danske Universiteter, Københavns Universitet, Region Hovedstaden, Roskilde Universitetscenter, Sektorforskningens Direktørkollegium, Syddansk Universitet og Aarhus Universitet er positivt stemt overfor forslaget om at overføre Danmarks Forskningspolitiske Råds rådgivningsfunktion til Koordinationsudvalget.

I nogle af disse høringssvar anføres, at Danmarks Forskningspolitiske Råd ikke har levet op til det tiltænkte formål, og man tilslutter sig tanken om forenkling i forskningsrådsystemet. Samtidig påpeges dog, at Koordinationsudvalget på grund af sin sammensætning ikke har en tilstrækkelig grad af uafhængighed og kapacitet til at kunne varetage den forskningspolitiske rådgivningsfunktion. I fle-

re hørings svar anføres derfor, at Koordinationsudvalget bør nedsætte et uafhængigt rådgivningspanel/-organ. I et par hørings svar foreslås endvidere, at Koordinationsudvalget i forbindelse med sit virke indgår i dialog med det omgivende samfund, f.eks. i form af forskningspolitiske konferencer.

Koordinationsudvalget tager forslaget om at overføre Danmarks Forskningspolitiske Råds rådgivningsfunktion til udvalget til efterretning og ser frem til at varetage opgaven. Koordinationsudvalget foreslår i lighed med flere af de ovennævnte høringspartier en udvidelse af udvalget med et begrænset antal eksperter.

Det Frie Forskningsråd understreger behovet for en så uafhængig og dækkende rådgivning som mulig. Rådet anerkender, at der sker en forenkling, hvis forslaget gennemføres.

Akademikernes Centralorganisation, CO-industri, Copenhagen Business School, Danmarks Forskningspolitiske Råd, Dansk Byggeri, Dansk Erhverv, DEA, Dansk Industri, DJØF, DM, Foreningen af Rådgivende Ingeniører, Godkendt Teknologisk Service, HTS Handel, Transport og Service, Landbrugsraadet, Landsorganisationen i Danmark, Videnskabernes Selskab og Aalborg Universitet ser en række problemer i forslaget om at overføre Danmarks Forskningspolitiske Råds rådgivningsfunktion til Koordinationsudvalget.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Side 2/2

I flere af disse hørings svar henvises bl.a. til behovet for at opretholde adskillelsen af den forskningspolitiske og den forskningsfaglige rådgivning. Det påpeges endvidere, at der vil kunne stilles spørgsmålstegn ved uvildigheden af Koordinationsudvalgets rådgivning, og at der er risiko for, at Koordinationsudvalget ikke nødvendigvis vil tage vanskelige spørgsmål op af egen drift. Endelig foreslås i flere af hørings svarene at placere den forskningspolitiske rådgivning i et selvstændigt organ med en administrativ forankring, som er uafhængig af Videnskabsministeriet.

Akademiet for de Tekniske Videnskaber og Danmarks Forskningspolitiske Råd ser gerne en analyse/evaluering af forskningsrådssystemet, før der tages stilling til omstruktureringer. Under rundbordssamtalen den 17. januar 2008 fremkom ligeledes ønske om et ”servicetjek” af forskningsrådssystemet.

Anonyme bedømmere

Akademiet for de Tekniske Videnskaber, Danmarks Tekniske Universitet, Dansk Erhverv, Danske Universiteter, Det Frie Forskningsråd, Det Strategiske Forskningsråd, Dansk Industri, Koordinationsudvalget, Sektorforskningens Direktørkollegium, Statens Serum Institut, Syddansk Universitet og Aalborg Universitet støtter forslaget om anvendelse af anonyme bedømmere i forskningsrådene og Koordinationsudvalget.

I flere af disse hørings svar bifaldes forslaget om årligt at offentliggøre en liste over samtlige anvendte bedømmere af hensyn til ansøgernes retssikkerhed. Det Frie Forskningsråd og Sektorforskningens Direktørkollegium påpeger, at ikke-anonyme bedømmere ofte afslår at medvirke. Endvidere gives der i flere af hørings svarene udtryk for, at anvendelsen af anonyme bedømmere vil øge kvaliteten af bedømmelserne af forskningsprojekter.

Danmarks Grundforskningsfond har ikke indsigelser mod, at forskningsrådssystemet får mulighed for at anvende anonyme bedømmere, men finder det problematisk, at forslaget gør brugen af anonyme bedømmere obligatorisk. Fonden har ikke haft problemer med, at identiteten på bedømmerne har været kendt for ansøgerne.

Akademikernes Centralorganisation, DJØF og DM kan ikke støtte forslaget om anvendelse af anonyme bedømmere i forskningsrådene og Koordinationsudvalget. Organisationerne henviser bl.a. til hensynet til at sikre ansøgernes retssikkerhed og til at sikre tilliden til fagligheden i bedømmelse af ansøgninger til forskningsrådene.

Endelig kan Datatilsynet ikke anbefale, at lovforslaget fremsættes i den form, som er udsendt i høring, da forslaget ikke indeholder en vurdering af forholdet til ansøgernes rettigheder efter persondataloven og det underliggende databeskyttelsesdirektiv, herunder retten til indsigt.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Et flertal af deltagerne i rundbordssamtalen bakkede op om forslaget. Argumenterne for og imod forslaget svarede indholdsmæssigt til høringssvarene.

Side 3/3

Forskeruddannelse

I flere af høringssvarene udtrykkes generel støtte til forslaget til ny organisering af udmøntningen af konkurrenceudsatte midler til forskeruddannelse, herunder særligt den forenkling, som forslaget vil medføre.

Koordinationsudvalget finder, at tværgående hensyn fortsat vil kunne sikres med den foreslåede model.

Omvendt betones i flere høringssvar nødvendigheden af fokus på tværgående hensyn og helheden i forskeruddannelsen, ligesom nogle giver udtryk for, at der fortsat er behov for et forskeruddannelsesudvalg.

Forskningssamarbejde med Grønland og Færøerne

Grønlands Landsstyre, Kommissionen for Videnskabelige Undersøgelser i Grønland og Koordinationsudvalget kan tilslutte sig, at ansvaret for at virke for forskningssamarbejdet med Færøerne og Grønland overføres fra Koordinationsudvalget til Det Strategiske Forskningsråd, og at Det Strategiske Forskningsråd får mulighed for at henlægge programkomitélignende opgaver til Kommissionen for Videnskabelige Undersøgelser i Grønland.

Det Strategiske Forskningsråd anfører, at Rådet er villig til at påtage sig opgaven med at fremme forskningssamarbejdet med Færøerne og Grønland.

Det Frie Forskningsråd og Sektorforskningens Direktørkollegium henviser til, at forskningssamarbejdet med Færøerne og Grønland også har forbindelser til den frie forskning, og finder derfor ikke, at placering af samarbejdsforpligtigheden under det Strategiske Forskningsråd er uproblematisk.

Udvalgene vedrørende Videnskabelig Uredelighed (UVVU)

I flere høringssvar tilkendes generel støtte til de foreslåede ændringer vedrørende UVVU.

Høringssvarene indeholder et par specifikke forslag til sproglige justeringer af lovtæksten.

Forslaget om at udvide UVVU's kompetence til at behandle sager vedrørende videnskabelige produkter udarbejdet i privat regi blev udfordret under rundbordsamtalen den 17. januar 2008. Det blev herunder påpeget, at der kan opstå en interessekonflikt mellem en privatansat forsker og dennes arbejdsgiver, som gør UVVU's håndtering af sådanne sager problematisk.

Statsbiblioteket udtaler i sit høringssvar kritik af det tilhørende forslag om at offentliggøre en årlig oversigt over sager, som har måttet frafalde pga. vedkommende private virksomheds manglende medvirken. Statsbiblioteket finder, at man derved på utilbørlig måde tilsigter at lægge pres på private virksomheder for at få dem til at medvirke.

Lægemiddelindustriforeningen opfordrer til, at UVVU pålægges en oplysningspligt over for Lægemiddelstyrelsen om læger eller andre sundhedspersoner, der har begået videnskabelig uredelighed.

Forsknings- og
Innovationsstyrelsen

Side 4/4

Ændringer på baggrund af høring og efter drøftelser i forligskredsen

På baggrund af høringssvarene og den gennemførte rundbordssamtale samt efter drøftelser i forligskredsen (V, S, DF, SF, KF, RV og EL) er der foretaget følgende overordnede ændringer i lovforslaget:

Der har vist sig et behov for en evaluering af det samlede forskningsrådssystem. Der er derfor indsat en revisionsbestemmelse i lovforslaget, hvorefter loven skal revideres i folketingsåret 2009-10 på baggrund af en evaluering af forskningsrådssystemet i bred forstand.

Såvel i høringssvarene som under rundbordssamtalen og drøftelserne i forligskredsen har der været en generel stemning for at bevare en overordnet forskningspolitisk rådgivning. Forskellige løsninger har været drøftet, men på grund af tidsrammen er det besluttet at fastholde den eksisterende struktur.

Danmarks Forskningspolitiske Råd bevares derfor i sin nuværende form, dog er der indsat en bestemmelse i lovforslaget, hvorefter rådet forpligtes til at foretage en høring over rådets årsrapport. Samtidig er forslaget om, at Koordinationsudvalget yder forskningspolitisk rådgivning, bortfaldet.

Adskillige høringssvar og et flertal af deltagerne i rundbordssamtalen støttede forslaget om hjemmel til at anvende anonyme bedømmere i forskningsrådene og Koordinationsudvalget. Forslaget er dog bortfaldet på grund af betænkeligheder i

forligskredsen på nuværende tidspunkt. Forligskredsen har aftalt, at spørgsmålet i stedet indgår i den kommende evaluering af forskningsrådssystemet.

Høringssvarene har givet anledning til at præcisere i lovbemærkningerne, at placeringen af ansvaret for at virke for forskningssamarbejdet med Færøerne og Grønland hos Det Strategiske Forskningsråd ikke tilsigter at hindre Det Frie Forskningsråds engagement på feltet.

For så vidt angår UVVU, er lovbemærkningerne til forslaget til definition af videnskabelig uredelighed i lyset af høringen suppleret med betragtninger vedrørende institutionernes løbende arbejde med at sikre god videnskabelig praksis i forskningen og med en understregning af, at UVVU ikke er tænkt som et klageorgan i forhold til universiteternes praksisudvalg el.lign.

Endvidere er bestemmelsen i lovforslaget om UVVU's virkefelt i forhold til dansk forskning tydeliggjort i lighed med den gældende bestemmelse i bekendtgørelsen om UVVU.

**Forsknings- og
Innovationsstyrelsen**

Desuden er forslaget om at udvide området for UVVU's behandling af sager vedrørende videnskabelige produkter udarbejdet i privat regi bortfaldet bl.a. på grund af den påpegede risiko for interessekonflikt mellem en privatansat forsker og dennes arbejdsgiver og den deraf følgende ringe mulighed for forskeren til at komme til orde. Til gengæld er den eksisterende begrænsede adgang for UVVU til at behandle sager vedrørende privat forskning overført fra bekendtgørelsen om UVVU til lovforslaget af ordenshensyn.

Side 5/5

Lægemiddelindustriforeningens ønske om at pålægge UVVU en oplysningspligt over for Lægemiddelstyrelsen er ikke imødekommet. Der henvises til UVVU's sanktionsmuligheder, jf. bekendtgørelsen om UVVU, hvorefter UVVU kan orientere vedkommende offentlige myndighed, som fører tilsyn med området, idet UVVU's virkefelt er bredere end lægemiddelområdet.

Afslutningsvis bemærkes, at der – for at styrke Det Frie Forskningsråds muligheder for at arbejde tværgående, jf. rådets høringssvar – er indføjet i lovforslaget, at Det Frie Forskningsråd kan nedsætte et tværfagligt forskningsråd, som kan bestå af medlemmer af de faglige forskningsråd under Det Frie Forskningsråd.

Herudover er der foretaget en række tekniske justeringer m.v., som fremgår af det fremsatte lovforslag.